

E 101
/

POHJAKAIVAUUS

EERIKÄINEN

1964

Qitt. sign: 23.5/7
23.6/2,6
23.8/75

Huone E 101:n pohjakaivaus

Huone E 101 oli holvattu kellaritila, johon johti ovi holvikäytävä E 102:sta. E 101:n itäisivulla oli ovi P 101:een eli nykyiseen pannuhuoneeseen. Kellarin eteläsivulla, sen länsireunassa oli "valoaukko", joka avautui Eeriköntornin ja F 101:n välissä olevan pikkumuurin yläreunaan. Kuska aukon ulkosuu sijaitsi näin korkealla oli muurin läpi jouduttu muuraamaan ylöspäin nouseva ja kapeneva käytävä, jonka pohja oli äpörrastettu. Käytävän suuaukon leveys alhaalla oli 120cm, ylhäällä 45cm. Kellarin länsiseinällä, sen keskipaikkeilla oli holvin tukipilari, joka ulkoni seinästä 80cm. Sen pohjoispuolella oli pienelle linnanpihalle aukeava ikkuna.

Kun E 101:n pohja oli puhdistettu tuohista ja kaarnoista muodostuneesta jätekerroksesta (kellaria käytettiin halkovajana) tuli sen alta esiin hiesukerros, joka oli levitetty koko alueelle, lukuunottamatta eteläseinän valoaukon edustaa. Hiesukerros alkoi tasolta +79.27/15 (kuva E 101/1). Hiesun paksuus oli paikoin jopa 8cm. Sen alla oli rapautunut laastikerros, joka alkoi tasolta +79.18 eteläseinän vierestä ja tasolta +79.14 holviruoteiden leikkaukskohdan alapuolelta. (kuva E 101/2) Monin paikoin hiesu ja laastikerros sekoittuivat toisiinsa eikä niiden välillä voinut havaita mitään selvää rajaa. Ohuimmillaan tämä laastinsekainen hiesukerros oli 2-3cm. Sen alla oli 1-5cm paksu kulttuurimaakerros ja sen alla pohjahiesu. (kuva E 101/2)

E 101:n itäisivulle, eteläsivun itäosan ja länsisivun pilarin edustalle tehtiin 1m syvät koekaivannot, joista kävi ilmi, että mainitun 1-5cm paksun kulttuurikerroksen alla oleva hiesu oli tosiaan puhdasta luonnonmaata, ilman kulttuurijätettä.

E 101:n eteläsivulla olevan "valoaukon" edustalla oli n. 140 x 150cm alue, jossa kuitenkin jatkuvasti oli kulttuurimaata, vaikka se muualta jo oli loppunut. N. tasosta +79.00 alaspäin tuli esille kaksi pohjois-eteläsuuntaista hirttä (lankkua). Itäisempi näistä alkoi tasolta +79.03 ja läntisempi joka oli keskiosastaan notkolle painunut tasolta +78.93 ja +79.00. Hirret olivat pahoin lahonneita, leveys n. 18-20cm ja ne ulottuivat alueen reynasta reunaan, pituudet n. 140cm (kuva E 101/3). Näiden alla oli neljä itä-länsi suuntaista hirttä (lankkua), jotka olivat samoin keskeltä alaspäin taipuneita.

Näiden ja pohjois-eteläsuuntaistan lankkujen välissä oli runsaasti kiviä. Tasosta +79.00 alaspäin oli laastitaso kolmannen lankun etelästä lukien päällä. Lankku n:o 4 oli kallistunut jyrkästi kaivannon keskustaa kohden ja oli 20-30cm alampana kuin n:o 3. Sen päällä oli parin cm:n laastikerros, joka ulottui n:o 3:n alle, jossa sen päällä oli vielä n. 10cm paksumulta hyvin paakkuista lankunjätteiden kanssa sekoittunutta laastia. N:o 4:n leveys oli 30cm.

Lankut olivat alunperin sijainneet nähtävästi vieri vieressä. Eteläisin hirsi ulottui hieman seuraavan alle ja niiden välissä (tasoero keskellä suurempi reunoilla tuskin ollenkaan) kulttuurimaata ja laastinpaloja.

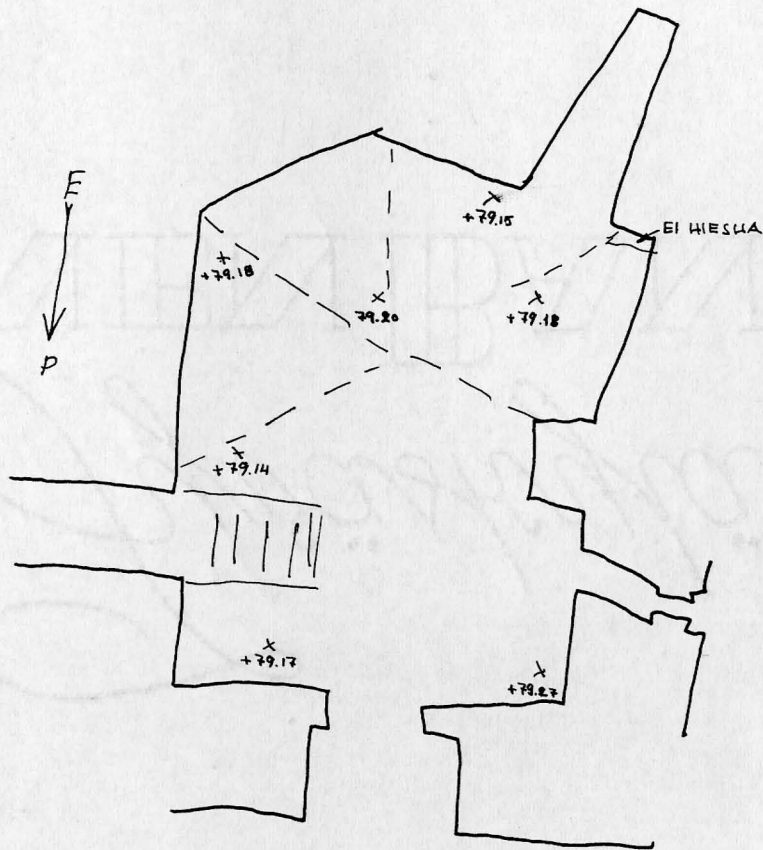
Maata seulottiin koko ajan. Löytyi mm. rautanauvoja, tinanappi ja useita vihreäksi lasitettuja saviastian palasia, jotka ovat kuuluneet samaan astiaan. Palaset eivät kuitenkaan sijainneet yhdessä kasassa vaan sekä lankkujen päällä että alla. Maan seassa oli lisäksi runsaasti eläinten luita.

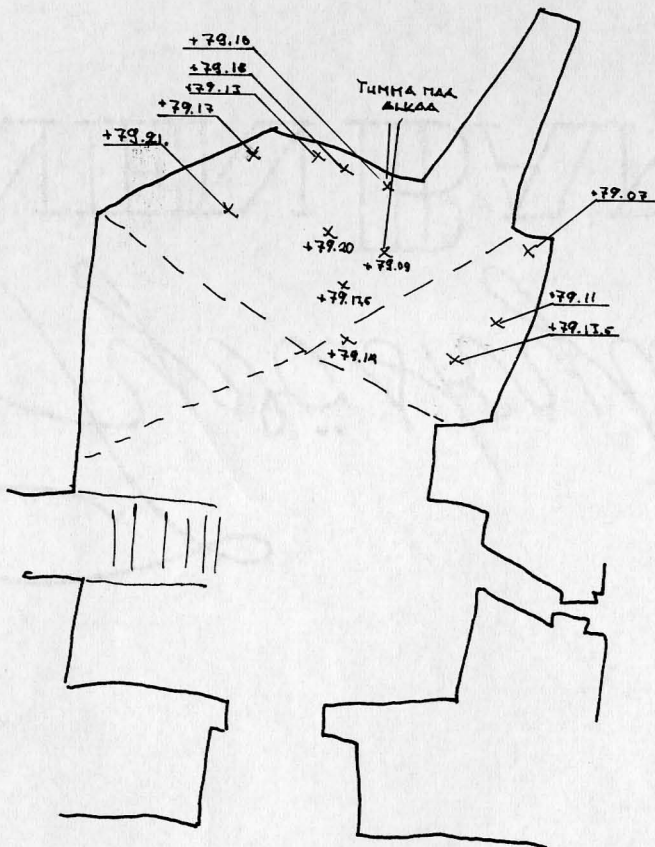
Tasosta +78.50 alaspäin tuli jälleen esiin laho puu 40cm päässä eteläseinästä, sen suuntaisena, leveys oli n. 10cm.

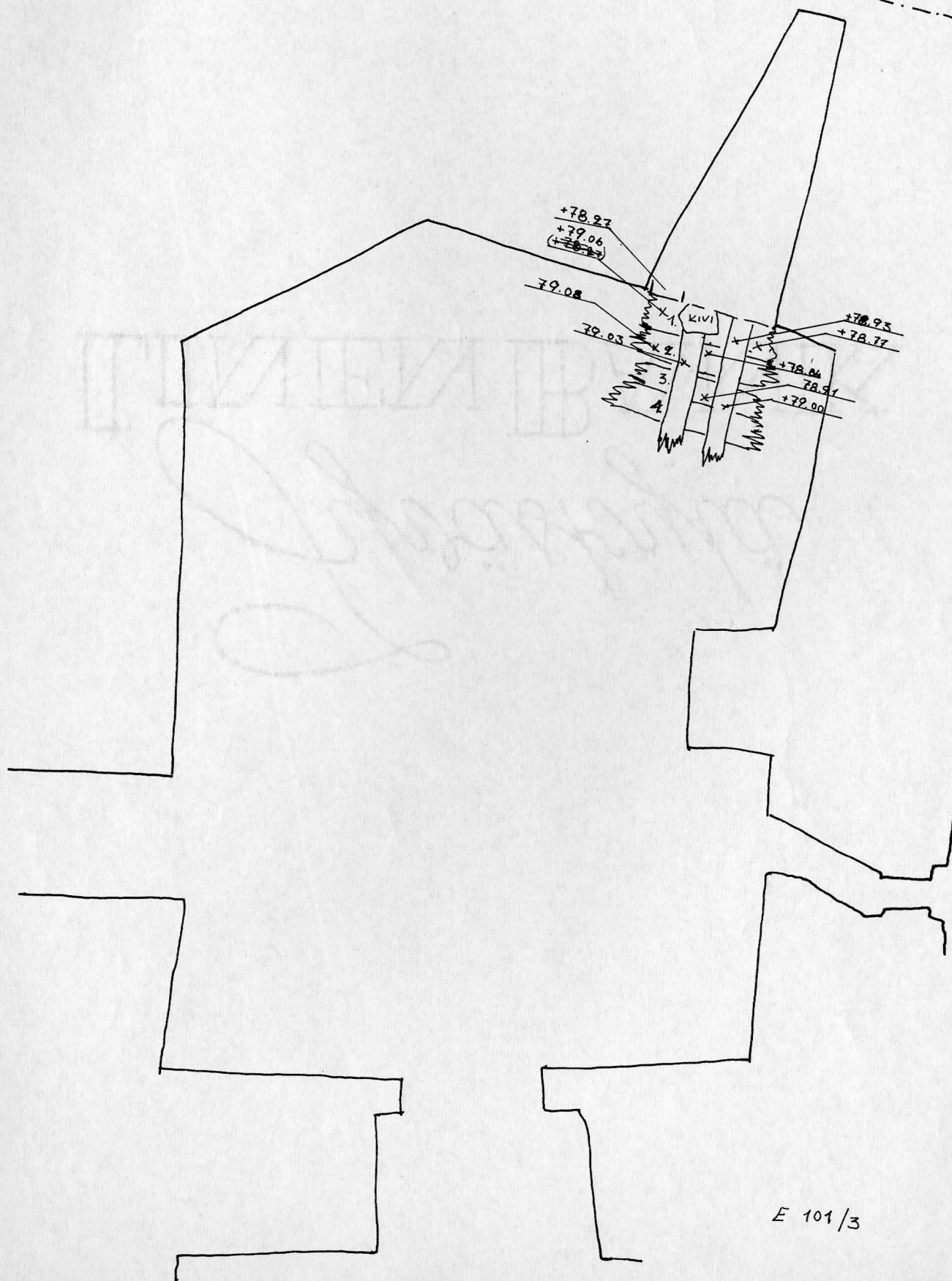
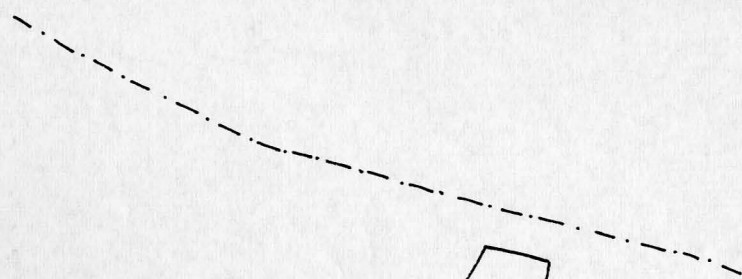
Tasosta +78.40 alaspäin alkoi täytämään seassa olla hiesua, maa muuttui vetiseksi ja tasoista +78.34 ja +78.27 alaspäin alkoi pohjahiesu, joka oli hyvin kovaa. Sen yläpinnalla oli lahoa puijätettä.

Kaivannon pohjalta alkoi etelämuurin läpi vievä mahdollisesti vedenpoistokanava, joka avautui Eerikintornin ja F 101:n välisen pikkumuurin alle. E 101:n puoleinen suuaukko oli 23cm korkea ja 35cm leveä. Sen yläreunassa oli yksi suuri laattakivi lev 8-12cm, pohja oli laastipäällysteinen kivipohja. Aukon länsireunan etäisyys länsikulmasta oli 135cm. Kanavan suunta ei ollut kohtisuoraan muurin läpi vaan hieman vinottain lounaaseen (kuva E 101/4a).

Itse kaivanto muistutti reunoiltaan jonkinverran puolipyörää. Etelämuurin viereinen sivu oli luonnollisesti suora, pituus 140cm. Itä- ja länsisivut olivat eteläosistaan suorat, mutta pohjoispäistään kaarevat ja liittyivät pohjoisseinään ilman minkäänlaista kulmaa tai rajausta. Kaivannon yläreunat, varsinkin pohjoinen, olivat jyrkästi keskelle viettävät ja länsisivun pohjoispäässä oli laatoitusta muistuttavaa kivilatomusta. Alaosistaan seinämät olivat pystysuorat. Viettävät osat olivat ohuen hiilen mustaksi värjäämän kerroksen peittämät. (kuva E 101/4b) (valokuvat 880-882)

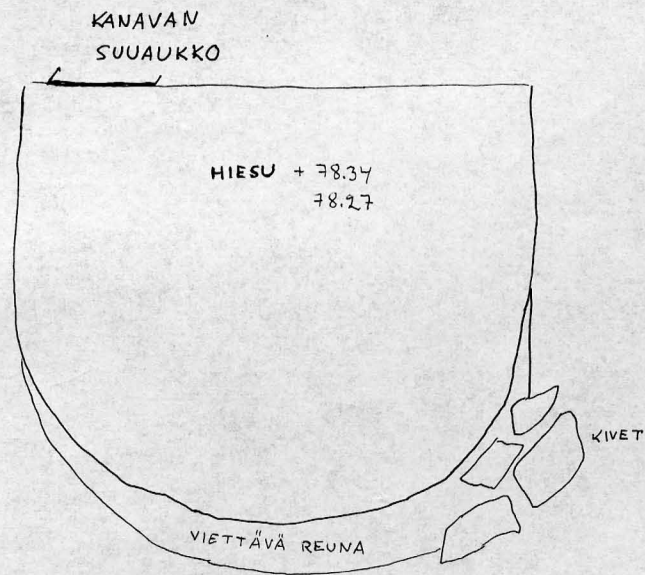

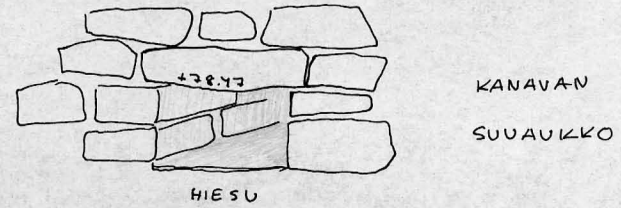

E 101/3

B

A

E101:N KAIVANTO

MK. 1:40